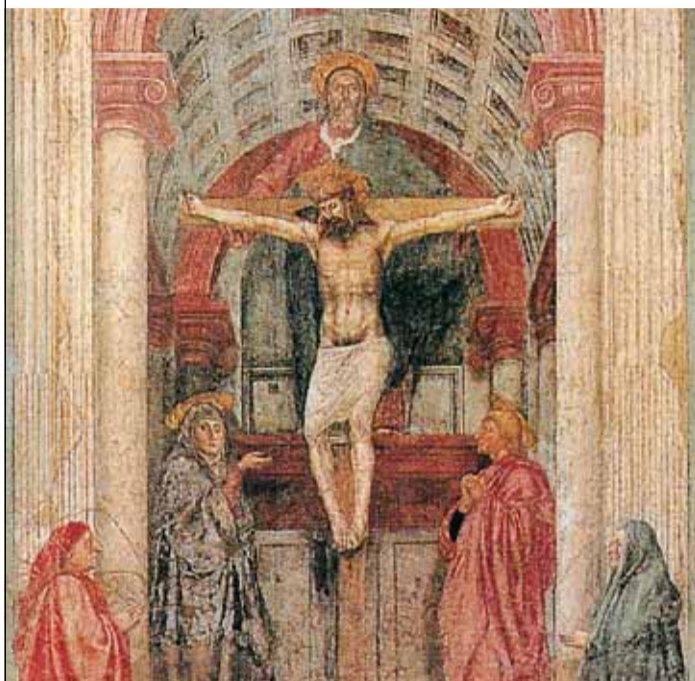

Kunst op kerkmuren

Door reisleidster Esther van Veen

Florence, de geboortestad van de renaissance, roept bij velen beelden op van glorieuze kunstenaars als Michelangelo en Leonardo da Vinci, die met hun naturalistische werken de kunst van de klassieke oudheid niet alleen wisten te evenaren, maar deze zelfs voorbijstreefden. Maar wat velen niet weten, is dat de renaissancekunst al eeuwen eerder het levenslicht zag.

Race tegen de klok

Fresco's en Florence zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Al vanaf de late middeleeuwen versierden de Florentijnen hun kerken graag met kleurrijke fresco's om Bijbelverhalen uit te beelden. De fresco ('vers') techniek werd toegepast op nat gepleisterde muren. Aangezien deze snel droogden, was de frescoschilder in een race tegen de klok verwickeld. Vandaar dat allereerst een ondertekening werd aangebracht door een schets op een stuk karton te perforeren, en deze tegen de muur met rood poeder aan te stampen. Vervolgens werden vermalen kleurpigmenten snel op het natte pleisterwerk geschilderd, zodat deze de muur werden 'ingezogen' en helder en duurzaam werden. Deze pigmenten waren afkomstig van planten, mineralen en (half)edelstenen.

Revolutionair en baanbrekend

Een van de eerste frescogrootmeesters was Giotto. Diens ingetogen schilderijen in de Sta.Croce waren revolutionair vanwege de individuele expressie van de figuren en door het scheppen van een illusie van diepte door het toevoegen van architectuur op de achtergrond. Volgens kunstenaarsbiograaf Vasari was Giotto zelfs de belangrijkste overgangsfiguur van de platte Byzantijnse schilderkunst naar de meer naturalistische renaissancekunst. Masaccio's 'Heilige Drie-eenheid' in de Sta.Maria Novella behoort tot de meest baanbrekende fresco's uit de geschiedenis van de schilderkunst. In dit werk

werd namelijk voor het eerst het door Brunelleschi ontdekte lineair perspectief succesvol toegepast! De schildering zorgde voor een schok onder de kerkgangers, omdat het nu net leek of ze een aangrenzende kapel in keken.

Tijdsbeeld van de renaissance

Maar het waren de fresco's van Masaccio en Masolino in de Brancaccikapel die beschouwd worden als de eerste échte renaissancefresco's dankzij zowel een correcte weergave van het perspectief als krachtige individuele uitdrukkingen in Masaccio's monumentale figuren. Deze fresco's zouden van grote invloed blijken op de ontwikkeling van de schilderkunst en werden bestudeerd door beroemde renaissancechilders onder wie Fra Angelico. Deze monnik, zo genoemd vanwege zijn 'engelachtige' schilderij, heeft op de muren en in de cellen van het S.Marcoklooster een omvangrijke erfenis achtergelaten. Fra Angelico combineerde in zijn gracieuze fresco's de verfijndheid van de gotische vormtaal met de monumentale vormen van Masaccio. Het oproepen van een mystieke sfeer, het uitdrukken van de gevoelsmatige achtergrond van een tafereel én intens kleurgebruik spelen een opvallende rol in het werk van deze vrome broeder, wiens schilderijen zelfs de stuurse Michelangelo wisten te ontroeren. Michelangelo's leermeester Domenico Ghirlandaio specialiseerde zich in de frescotechniek en werkte graag op grote wandoppervlaktes. Hij vergaarde roem met zijn

verhalende fresco's in onder meer de Sta.Maria Novella. Opvallend is zijn gebruik van antieke elementen en gebouwen in Bijbelse voorstellingen. Het verenigen van de heidense, klassieke wereld met de christelijke wereld was een belangrijk renaissance-ideaal. Daarnaast introduceerde Ghirlandaio portretten van beroemde Florentijnen, waardoor hij een fraai tijdsbeeld van het Florence uit de 15e eeuw schiep. Dankzij hun prachtige uitdossing stonden de Florentijnen namelijk in heel Europa als modebewust bekend en op veel renaissancefresco's staat deze mode in volle glorie afgebeeld.

Primitief of inspiratiebron

Het is bijna niet voor te stellen, maar door de eerste Britse Grand Touristen werd Florence grotendeels genegeerd. In hun ogen culmineerde de kunst namelijk in de werken van Rafael en Michelangelo, die in Rome te vinden waren. Florence, met haar 'primitieve' laatmiddeleeuwse en vroege renaissancekunst, was 'oninteressant'. Totdat rond het midden van de 19e eeuw een groep Britse dichters en schilders de kunststroming van de prerafaëlieten oprichtte. In hun ogen werden Rafael, Michelangelo en de maniëristen die hen opvolgden overgewaardeerd en was hun werk te mechanisch en gekunsteld. Zij prefereerden de meer pure en gedetailleerde vroege renaissancestijl en vonden inspiratie in de Florentijnse kunst. De vroege renaissancekunst werd in ere hersteld.

Fresco's van Florence

- Aandacht vroege renaissancekunst
- Centrumhotel
- Rechtstreekse vlucht Allitalia

→ 4 dagen
v.a. **539**

vertrek 20 oktober en 10 november

Tijdens deze unieke themareis nemen wij u mee naar Florence. Onze aandacht gaat vooral uit naar de frescokunst van grootmeesters als Fra Angelico, Masaccio en Ghirlandaio. Zij legden in het eerste kwart van de 15e eeuw, geïnspireerd door de fresco's van Giotto, de basis voor de renaissancekunst waar Florence zo beroemd door is geworden. En wanneer kunnen we dit beter doen dan aan het einde van het toeristische seizoen, wanneer de massatoeristen de stad hebben verlaten. Samen met de reis leider bezoeken we de S.Miniato al Monte, de Sta.Maria Novella en het S.Marcoklooster, waar we oogverblindende fresco's bewonderen, die niet alleen van onbeschrijflijke schoonheid zijn, maar ons ook een kijkje geven in het leven van de 15e-eeuwse Florentijnen. Vanuit ons centraal gelegen hotel ontdekken we de mooiste fresco's van Florence.

Programma

- dag 1:** Vlucht naar Florence. Bezoek aan Piazzale Michelangelo en S.Miniato al Monte.
- dag 2:** Het baptisterium, Orsanmichele en de Sta.Croce.
- dag 3:** S.Marcoklooster en Cenacolo di Sant'Apollonia.
- dag 4:** St.Maria Novella en terugvlucht.

(Wijzigingen in het programma zijn voorbehouden.)

Deze reis is inclusief:

- vlucht • luchthavenbelastingen en heffingen • overnachting in 2-persoonskamer • LO • excursies • Nederlandsprekende reis leider

050 – 3 123 123
src-cultuurvakanties.nl

